

СТАНОВИЩЕ

от проф. д-р Теодор Седларски, Стопански факултет на Софийския университет “Св. Климент Охридски”, катедра “Икономика” | научна специалност 05.02.01 „Политическа икономия (микроикономика и макроикономика)”

за научните трудове, представени по конкурса за заемане на академична длъжност
„професор”

по професионално направление 3.8 Икономика (Микроикономика, макроикономика и международна икономика – на български и френски език) за нуждите на Стопанския факултет, обявен в ДВ, бр. 30/15.04.2022 г.

на кандидата:

Ваня Петрова Иванова, доктор по научна специалност 3.8 Икономика / „Политическа икономия“ (05.02.01) със защитен дисертационен труд на тема „Същност и особености на изграждането на европейския монетарен съюз“.

1. Информация за конкурса

Конкурсът за присъждане на научно звание „професор” е обявен за нуждите на Стопанския факултет на СУ „Св. Климент Охридски” в ДВ, бр. 30/15.04.2022 г. Съставът на Научното жури по конкурса е определен със Заповед № РД 38-272/06.06.2022 г. на Ректора на СУ „Св. Климент Охридски”.

Доц. д-р Ваня Петрова Иванова е единствен кандидат в конкурса.

2. Обща характеристика на научно-изследователската дейност на кандидата

Доц. д-р Ваня Иванова е представила за участие в настоящия конкурс общо 40 публикации, както следва:

- 1 самостоятелна монография (250 стр.) и една монография в съавторство с текст на доц. Иванова от 135 стр., в които се изследват актуални въпроси на устойчивостта на съвременния модел на икономическо развитие;
- 6 студии, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация, фокусирани върху конвергенцията на българския финансов сектор към еврозоната;
- 8 статии, посветени на кръговата икономика с оглед на възможностите и предизвикателствата пред макроикономическата политика;
- 5 глави от колективни монографии, анализиращи секторното развитие на българската икономика, перспективите пред Европейския банков съюз и конкретно потенциала на екофискалната политика;
- 11 доклади от научни конференции в страната и чужбина, публикувани в реферирани издания, в т. ч. Web of Science. В тях доц. Иванова се съсредоточава върху аспекти, свързани с финансовия сектор и пазара на труда, както и икономическите политики за изграждане на адекватен на съвременните предизвикателства модел на икономическо развитие.

В допълнение доц. Иванова представя 8 учебници и учебни помагала, от които има участие в 3 учебника по световна икономика и 1 по макроикономика, както и 4 учебни помагала за самостоятелна подготовка на студентите по икономическа теория. Приложени са свидетелства за множество цитирания на научните трудове на доц. Иванова, включително 13 цитата в Scopus/Web of Science.

Представените за рецензиране научни публикации и учебни материали напълно съвпадат с тематиката на обявения конкурс.

3. Оценка на педагогическата дейност на кандидата

Доц. д-р Ваня Иванова е завършила специалност „Политическа икономия“ във ВИИ „Карл Маркс“ (УНСС). Магистър е по европейски науки от Университета Нанси, Франция. През 1997 г. защитава дисертация на тема „Същност и особености на изграждането на европейския монетарен съюз“ по научна специалност 3.8 Икономика / „Политическа икономия“ (05.02.01). Доц. Иванова преподава курсове по микроикономика, макроикономика, международна икономика, международни финанси, икономически политики за устойчиво развитие,

икономическа и финансова система на ЕС и др. на български и френски език в УНСС, СУ „Св. Климент Охридски“, ПУ „Паисий Хилендарски“, Бургаския свободен университет и др.

Доц. Иванова има множество специализации в чужбина.

Д-р Ваня Иванова е утвърден и уважаван преподавател и изследовател в областта на световното стопанство, кръговата икономика и устойчивото развитие с авторитет сред своите колеги в страната и чужбина, включително в Стопанския факултет, където води курсове от 2011 г.

4. Основни научни резултати и приноси

Сред **научните приноси на кандидата** в представените за конкурса публикации могат да се открият преди всичко следните:

Приноси с научно-теоретичен характер

- Формулиран нов модел на развитие в България, базиран върху екологичната трансформация, ресурсната ефективност и устойчивото. Изведени са характеристиките на новия социално-екологичен модел на развитие с водещата компонента на екологичния капитал и възможностите за зелен растеж (публ. 2, 9, 11, 17).
- Разработване на концептуална рамка за анализ на кръговата икономика по цялата верига на стойност-потребление на ресурс, производство, потребление, повторно потребление, рециклиране, вкл. в сравнителен план спрямо останалите страни в ЕС, ползите от преход от линеен към кръгов модел на микроикономическо и макроикономическо ниво (публ. 1, 3, 7).
- Обосноваването на прехода към КИ като фирмена стратегия за генериране на висока добавена стойност, конкурентни предимства и позитивни външни ефекти (публ. 1, 5, 15).

Приноси с научно-приложен характер

- Въз основа на констатираните бариери и пречки при прилагане на модела на кръгова икономика е систематизиран е комплекс от макроикономически мерки, насочени към подобряване на политиката за насърчаване на развитието на зелена икономика в България, в това число: екофискална реформа, насърчаване на екоиновациите, реформирането на образователната система за нуждите на „зелените работни места“, интегриране на зелената икономика в общата макрополитика, развитие на

националните пазари, подкрепа на МСП, действащи в „зелени сектори“, зелено предприемачество и др. (публ. 1, 2, 19, 21, 26).

- Очертавана е система от възможни индикатори за измерване на макроикономическите ефекти от зелената икономика (публ. 2).
- Чрез оценъчна матрица е направен преглед на съответствието на достигнатото в България към момента състояние на преход към кръгова икономика, което позволява да се очертаят „тесните“ места и да се предложат конкретни мерки за ускоряване на прехода към нов модел (публ.1).
- Чрез индикаторите за измерване на КИ се прави анализ на състоянието на българската икономика в прехода към кръгова и в сравнителен план с ЕС. Това дава възможност за изводи и препоръки към публичните власти за политики в подкрепа на екологичния преход (публ.1, 24, 32).

Приноси с учебно-методичен характер

- Разработването на един от първите учебници на български език по дисциплината „Световна икономика“, претърпял множество издания и трансформации (публ. 33, 34, 35). Последователно адаптирана, след многогодишно апробиране в преподаването пред студенти от различни форми на обучение, тази учебна материя се базира на методология, основана на придобиването на теоретико-приложни знания. С разработването и на учебно помагало (публ.38) се предлага пълен набор от учебни пособия, които развиват уменията на студентите за анализ и интерпретация на теорията с примери от реалната световна практика.

5. Бележки и препоръки

Монографичните трудове на кандидата могат да бъдат използвани като средство за утвърждаване на съвременен начин на преподаване на важни икономически дисциплини. Те биха могли да бъдат разширени с казуси с приложение в съответните теми на отделни курсове, които биха допринесли съществено за разбирането на най-актуалните теоретични подходи от студентите в икономическите специалности в страната.

6. Заключение

Научните приноси на кандидата в представените за рецензиране в конкурса публикации, както и качеството и обема на педагогическата ѝ дейност дават основание за заключението, че са изпълнени всички изисквания на ЗРАСРБ, правилника за неговото приложение и Правилника

за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в СУ „Св. Климент Охридски“. Ваня Петрова Иванова преизпълнява няколкократно количествените изисквания за заемане на академичната длъжност „професор“ в Стопанския факултет. Предлагам на Научното жури да избере д-р Ваня Петрова Иванова за заемане на академичната длъжност „професор“ в конкурса по професионално направление 3.8 Икономика (Микроикономика, макроикономика и международна икономика – на български и френски език), обявен в ДВ, бр. 30/15.04.2022 г.

София, 12.08.2022 г.

Член на журито:
проф. д-р Теодор Седларски